

Այս տարի ալ՝ այն դժբաղդ ճակատագրով, որ արդէն ամբողջ ճանկահայութեան մասն ու բաժինը եղաւ, մանաւանդ վերջին մէկ քանի տարիներէ ալ կը գտնուիմ քաղաք մը ուր հայ չկայ. հեռու հայրենի հողէս, հեռու ծնողքէս ու սիրելիներէս, հեռու այն եկեղեցիէն ուր անցուցի կեանքիս ամենէն թարմ ատենները, հեռու այն գերեզմանէն ուր ազգակիցներս ու ազգականներս հանգարտօրէն կը ննջեն. միայնակ քաջուած պան դուխտի աղքատիկ սենեակս, սրբատաքեկ և զրելթէ ընդարձացած կը խոկամ այն սեւ ճակատագրին վրայ որով ամբողջովին կը հեծենք և ընկճուած կը մնամ ցաւերէս ու որոնք կարծես տօնական օրերու մէջ ալ աւելի կը կրծեն գաղթական տարագրի մը արդէն մաշած կուրծքը:

Այս վիճակին մէջն էի երբ ընդոտ ուշաբերեցայ երգերու եւ նուագարաններու ձայնէն. քրիստոնեայ ամբոխն էր ուրախ զուարթ, հագուած սգուած կանգնէր Գողգոթայի խաչեցելոյն տաճարը երթալու, երգելով անոր յարութիւնը:

Հազիւ թէ այդ ուրախ և չափաւր ամբոխը անցած էր, վայրկենապէս պատկերացաւ ուղիս առաջը, ինձմէ մղոններով հեռու հայրենիքս ու հայրենակիցներս, ծնողքս աւ հարազատներս, արեւնոտ աւերակի այդ հեծող բնակիչները, դարեւոր խաչապաշտները և հին քրիստոնեաները:

Նոյնպէս աչքիս առաջ կուգան Արեւմուտքի հզօրագոյն քրիստոնեաները իրենց Զատիկական կերպ կերպ ճոխութեանց մէջ. նոյն միջոցին կը տեսնեմ դաւկահար, ցընցոտիներով փաթթուած, կորաբամակ իմիներս՝ որոնք լալու անգամ անկարող կը գտնուին արցունքին չորցած, արիւնին ցամքած բլլալուն համար: Արեւմուտեան քրիստոնեայ խաչարհներու գրախտային արդուզարդն կը տեսնեմ, որուն տխուր հակապատկերը կուգայ ըլլալ հայրենիքիս, Հայաստանի քանդ ու աւեր վիճակը: Այն հայրենիքը որ երկար ատեն իր քրիստոնեայ զաւակներուն թանկագին արեամբը դիմադրեց ու արգելեց արեւելքի ալլազգի բարբաւորներուն դէպի արեւմուտք մը տադրած արշաւանքը:

Այսօր քրիստոնէութիւնը ամեն ատենէ աւելի հզօր, քրիստոնեայ ազգերը առաւել քան երբեք մեծ, և խաչակիրներու այդ հարազատները գերազանցապէս հեղինակաւոր թէեւ և սակայն նոյն իսկ այս շրջանին մէջն է որ քրիստոնեայ դարեւոր ժողովուրդ մը խաչը իրեն նշանաբան ունեցած ըլլալուն համար կը մարտիրոսանայ անլուր և անօրինակ խրժ. դժուր իրենցով, և որ սուելին է զօրեղ քրիստոնեաներն ալ խաչի ձեւին կուգան խաչապաշտ

ազգի մը զոհաւոր նուիրագործել զատապարտելի անտարբերութեամբ մը:

Պահ մը սոսկալը անէծք մը կուգայ շրթներու վրայ, կը վարանիմ զայն արձակելու և կը հարցնեմ ինքնովին թէ որու պէտք է ուղղել զայն. — մեզ հալածող ալլազգիներն թէ անկից անհամեմատ աւելի զօրաւոր թողատրող կրօնակցին:

Բլօէշտ Մ. Ա.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Պարսկաստան) Ղազուին, 28 մարտ

Քաղաքիս Ազգ. գործերին հետ ծանօթ եղողներէն միայն շատ նուազ թուով անձեր կարող են իսկայն ըմբռնել մեր գրածի միտքը. իսկ մեծամասնութիւնը որ հեռուէն հեռու կը լսեն մեր անունը եւ մեր ձայնը, գուցէ նրանց մի փոքր տարօրինակ թուի այն ամենը ինչ որ գրած ենք:

Անցեալ տարուայ սեպտ. 1ին օրինաւորապէս բացուեց տեղւոյս վարդապետի ուսումնարանը, թէպէտեւ, այս շէնքը իր վրայ երբեք չէր կրիր ոչ մի յատկութիւն այնպէս որ բոլորովին հակասուէր իր մանուկների ուղղութեան. բացի սրանից, անյարմար էր Ուսումնարան կոչուելու և մինչև անգամ անկարգաւոր դրութիւն մը ունէր սրա կից էր նաև տեղւոյս Սուրբ Սարգիս եկեղեցին: Զը նախկինով որ 30 տարիներ ապրող փոքրածիւ հայերը տարուել են այս վիճակով, բայց այսուհետեւ նոյն տեղում ապրող անտանգի էր դարձել. ուստի՝ քաղաքիս ճիշդ կեդրոն տեղում նորընտիր հոգաբարձութեան Յարգելի անդամներից Պ. Անդրէաս Մէլիք-Սարգսեանցի նոր գնած սեպհական տունը յատկացուեցաւ եկեղեցւոյ և Ուսումնարանին:

Այս տողերիս մէջ Ղազուինի ամեն հայ անհատ պարտաւորութիւն կըզգայ խոստովանել թէ յիշալ պարոնը բոլորովին նուիրուած է եկեղեցւոյ և Ուսումնարանի պաշտօնութեան և յառաջդիմութեան համար:

Շէնքը մեզ համար ծառայում է եկեղեցւոյ՝ Ուսումնարանի՝ ընթերցարանի և ժամանակ մը վերջը թատրոնական բեմի և սրահի ևս որ մտադրուած ենք շինելու այս վերջին օրերս:

Կարելի է ասել որ Ղազուինը՝ Պարսկաստանի իր հարեւան քաղաքներից շատ ուշ սկսեց՝ բայց իր տեսակին մէջ շատ ուշադրեցաւ, սրանով Ղազուինցիք ցոյց տալ ուզեցին մի բարոյական մըրցում իրենց դրացի քաղաքացւոց դէմ:

Նոր տարիի գիշերը ունեցանք վերոյիշեալ Պարոնի տանը մանկական երեկոյթ, տօնածառ և վիճակախաղ, որմէ օգուտ ստացուեցաւ 80 թուամս 160 ռպլի.) յուն Ուսումնարանի: Այս անգամ առաջինը լինելուն պատճառաւ տեղւոյս տիկիները ամաչում էին

այսպիսի շրջանի մէջ մտնել: Անցաւ 2 ամիս կազմեցինք ազգային Տօնահանդէս՝ վարդապետն անի օրը, ուրախալի է ասել որ մեր յորդորիչ հրաւիրագրոյն անաւով դէն գեցեցին տկար գաղափարների հետեւելու սովորութիւնը և բոլոր Տիկնայք և Օրիորդք բարեհաճեցան նոյն հանդէսին ներկայ գրու. նուրի. այն օրէն՝ այսօր Ղազուինը փոխուած է զգալի կերպով:

Քաղաքիս մի քանի ինտելիգէնտները քաջալիրուելով այս անակընկալ փոփոխութիւնից մի օգտակար քայլ առին և սկսեցին թատրոնական ներկայացում մը պատրաստել որ բազմ ունեցող ամսոյս 25ի գիշերը նոր գնացած Ուսումնարանի շէնքին մէջ շատ յաջող կերպով խաղալ յօգուտ Ուսումնարանի: Պիեսներն էին «Բռնի ամուսնութիւն», «200,000» և երրորդն էր «Ազնիւ խօսք. դու մեռնիս» այս 3 պիեսներն էլ ժողովրդի կեանքին բաւական մօտ լինելով, ներկայք լաւ տպուկութեան տակ հեռացան: Զատիկական տօներից վերջը Պ. Անդրէաս Մէլիք-Սարգսեանցը մտադրած է անցնել Ռուսաստան՝ իր հետ տանելով ուսումնարանի նուիրատուութեան մատենանք. նորհասկալութեան արժանի է Պարոնը որ մինչև իսկ զոհուած է իր ճանապարհի երթի, և եկութեան ծախսը իր քսակից անելու:

Եթէ այսպէս շարունակուին Ղազուինի Ազգ. գործերը համոզուած ենք որ քիչ ժամանակում մեծ դերք կը շահինք այստեղ, յաջողութեան առաջին փորձը սա է որ յաջորդ տարին անհրաժեշտապէս պիտի ունենանք Օրիորդաց վարժարանը:

Գ. Սէրուին

Բարից, 14 ապրիլ 1900

Այս աշխարհիս բոլոր բաներուն նըման երեակ դաշնակցութիւնն ալ կ'ընէ ու կ'իջնէ: Հակառակ մի քանի պաշտօնական թերթերու ջանքերուն աւելիքայելի է թէ Անդրապեան երկրին մէջ նոյն ոգեւորութիւնը չկայ այժմ ինչպէս առաջ էր անոնք ուրիշ բան կը փնտռեն որ աւելի օգտակար աւելի գործնական լինի եւ որ համապատասխանէ երկրին տնտեսական եւ քաղաքական վիճակին եւ ազգին բնաւորութեան:

Անոնք որ պարզ լուծումները չեն սիրեր եւ ամէն բանի մէջ բարդութիւն կուգեն մտնել աւելի Անգղիոյ կողմը կը դառնան: Բայց պարզասէրները աւելի Յրանալի մօտենալու մասին կը խօսին եւ նոյն իսկ Հատիւական դաշնակցութեան մը գաղափար կը շօնեն:

Այս միտքը առաջարկեց եւ պաշտպանեց Հոովմայ քաղաքական մեծ լրագիրը «Մեսաթեր» շատ մը աղմուկ հանելով Խալիլի մէջ: Յրանալի հեռատես քաղաքագէտներու միակ փափաքն ալ այդ է եւ ամենայն սիրով պիտի միանան այդպիսի գաղափարի մը իրականացման համար այսինքն Հատին ցեղէ ազգերէ միութիւնն ընդդէմ համագերմանութեան. համալուծութեան անկախ—սաքսոնութեան որոնք եւրոպայն եւ բոլոր աշխարհ գրաւելու վրայ են:

Մինչ այսպէս Խալիլի երեակ դաշնակցութեան դէմ կը յարձակին: միւս ազգերու պետերը իրարու բարեկամական ցոյցեր կընեն. Յրանալու—Թովմէփ Պիւլին պիտի երթայ մայիսի 5ին թաւալաւական իշխանին չափահասութեան տօներուն ներկայ գտնուելու համար:

բայց յարգելի կայսր—Թագաւորը դաշնակցութեան մէջ աւելի խաղաղական մասը կամ տարրը կը ներկայացնէ, այն պէս որ իւր դաշնակիցներուն ըրած այցելութիւնները աւելի մեղ փաստու. թիւն ներշնչելու են քան թէ երկրորդ:

Յուցահանդէսը բացուեցաւ բայց մէկ օր երկու ատոյ մեծ իրարանցում կար գործաւորներու, աշխատաւորներու, ատախճագործներու, նկարողների, զարդարողների մէջ, տեւապալին գործունէութիւն մէկ օր կը տեսնէր:

Այսգործաւորներէն զատ կային նաեւ մէկ ուրիշ տեսակի գործաւորներ որոնք հրաշքներ զգործեցին, ատոնք երեք տարագործներն էին որոնք ամբողջ ցուցահանդէսը ելքաբարական լոյսերու խողովակներով եւ շանիւններով շրջապատեցին, ելքաբարական լոյսերու թելի վրա մամուլի թելերու նման կերթան ալ ու ձախ որոնք... վալոններով լոյս պիտի սփռեն ցուցահանդէսին վրայ:

Կուղէք քանի մը թիւեր:

Շահ—գլխիդէի պողոտային վրայ 174 ելքաբարական լամպաներ պիտի լինին, Էնվալիտի կողմը 1, 127 լապտերներ, Շահ—10 պիտի ունենայ 1, 100 լապտերներ. ելքաբարական պալատը պիտի լուսաւորուի 8, 000 լապտերներով. եւ 12 խոշոր լապտերներով որոնք պիտի դառնան եւ գոյնգոյն լոյսեր պիտի արձակեն:

Վերջապէս տօներու սրահը պիտի լուսաւորուի 4, 500 լապտերներով, եւ այլն եւ այլն:

Եթէ այս բոլորին վրայ աւելցնենք Աղեքսանդր Գ. կամուրջին արդիւնական լուսաւորութիւնը, թուաւ էլիքի ի եւ թրփաւէրայի լուսաւորութիւնները, դիւրութեամբ կը հասկցուի թէ ցուցահանդէսը լոյսերու մէջ պիտի խեղ դուրի:

Սիպերիոյ մէջ կրօնական աղանդ մը հիմնուել է որուն պաշտպան ընտրած են Յուդայ Խակաթիփաթին՝ այն առաքելը որ իր վարդապետը՝ Յիսուս Քրիստոս մատնեց Հրէից՝ 30 արծաթի համար:

Նոր աղանդաւորները կըսեն թէ Յուդայի զղման գալը, ինքզինք կախելով, սկզբնական եկեղեցւոյ ամենագլխին հերոսութեան գործն կը համարուի, ուստի եւ արդարացած է:

Այսպիսի տրամաբանութեամբ մը քրիստոնեայ բոլոր եկեղեցիներուն համար աւելի քան երկաթայիլ է: Նոյն իսկ ԺԹ դարու դարձն:

Մինչ Սիպերիոյ մէջ Յուդայի կը ջնջուի թաքնուի, անգիտ Սպարիական Ամբրիկայի մէջ անոր սրճանը կայրեն, բայց թեան աստիճաններու տարօրինակ ագգեցութեամբ:

Յիսուսի, երկար ժամանակէ ի վեր Մեքսիկայի մէջ սովորութիւն է Աւագ շաբաթ օրը — որ օր Յուդայի կանոններն — խրաուրակներ շինել զանոնք Յուդայ անուանելով եւ կախել թելերով փողոցներու մէջտեղը. ճիշդ կէսօրին երբ եկեղեցւոյ զանգակները կը սկսին հնչեցնել զուարթագին «ալելուեան» կըսկսին այդ Յուդայները վառել ցնձութեամբ:

Վառուած ժամանակ, այդ խրաուրակներուն մէջէն դրամներ կը թափին — որոնք առաջուրէ հոն դրուած կը լինին — եւ ժողովուրդը իրարանցումով մը զանոնք կը հաւաքէ լըսելով թէ մասնութեան համար աշտացած դրամները եւ կուտայ, Յուդայ:

Ֆրանսացի յայտնի աստղագետ Պր. Գամբլը Ֆրանսիոյ գաղափարն յղացաւ լուսինն պարզ աչքով՝ առանց հեռա- լուսակի գիտելու եւ զայն նկատելու ինչպէս որ կը տեսնէր։ Այդ վերի վե- ռը նկարը որ շատ հետաքրքրական է, կը ներկայացնէ երկու աչքեր եւ քիթի նման բան մը, ըսել է գրեթէ մարդ- կային կերպարանք մը։

Ասոր վրայ նոյն աստղագետը գիտեց Ֆրանսայի աստղագետական ընկերու- թեան միւս անդամներուն եւ ինչորեք որ իրենք ալ նոյնը ընեն եւ նկատեն լուսինը պարզ աչքով ինչպէս որ կը տեսնէին։ Աստղագետներու քննու- թեան հետեւան, ը հետեւեալն եղաւ։

Պր. Գամբլը Սէն Լանս լուսնոյ մէջ կապիկ մը տեսած է։ Պր. Ագուելլինը Պարպա հոն կնոջ գէմք մը կը տես- նէ։ Պր. Ջամպոնի լուսնոյ մէջ կը տես- նէ մարդու մը գլուխը որ կնոջ գլուխ մը կը գրկէ։ Պր. Տրակոն. լուսնոյ մէջ կը տեսնէ ինչ որ կուգէ։ Պր. Տէզի- լէնի հոն անձեւ ազտիւր տեսեր է։ Պր. Փիէռո հոն տեսած է մարդ մը որ թեւերը տարածեր է։ Պր. Տըլասուի լուսնոյ մէջ կը տեսնէ Կայէնը որ ման- գաղի մը վրայ Աբէլի գիւղը կը տանի Պր. Բէնիսէ կը կարծէ տեսնել մարդու մը բունը եւ սրունքները։ Վերջապէս լուսնոյ մէջ երբեմն նապաստակ մը եւ երբեմն որոնցող շուն մը կը տեսնէ։

Քոյր այս նկարները շատ հետաքր- քիր աչքով մը կը կազմեն, որ պիտի հարաւորեն Ֆրանսայի աստղագետա- կան ընկերութեան հաւաքածոն։

Ահա թէ ինչպէս կը գուարճանան կամ ժամանակ կանցունեն Ֆրանսայի աստղագետները։

Ս. Դ.

Պ. ՔԱՂԱՔԻ ԽԱՅԱԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

Կողորմաւ անուն Պարկարական Քեթին իր 55 թուին մէջ և ապ- րիլի 16 թուականով, հետեւեալը հը- րատարակած է։ Պ. քաղաքի խա- չագորութեան առթիւ։

Ս'եր քաղաքի ծանօթ վաճա- րակի Պարկան եղբայրներէ մին, Առաքել Ալթըրբարմաքեան անուն անձը նպատակով էր զայն աւա- զակ և խաչագող անուանելով։ Պ. քաղաքի ծանօթ խաչագողութեան ազգային գոյքերու մասին, Առա- քել Ալթըրբարմաքեան Պ. քաղաքի նախկին գաւառական դիմած էր պաշտօնագրատնութեանց համար, բայց անցեալ օր, դատի որոշուած օրը, հաշտուած է Պարկանի հետ Պարկազի հայկական եկեղեցւոյ ի նպաստ 50 ֆրանք ստանալով ան- կէ։

Ազգաւ Տաճիկ վկաներէ մին, գաւառական դահլիճին մէջ նոյն ժաման Առաքել Ալթըրբարմաքեան նին դառնալով հետեւեալ նախա- ասից խօսքերը ըսած է։ «Ս'ին. չեմ հիմա մենք կըսէինք թէ գուք խաչագող էք. և հիմա դուք ալ հրապարակաւ ապացուցիք աւազակ ըլլալիդ։»

Ս'եր հաստատոր հայն, այս նա խառնաց առջեւ կարմրելու տեղ կամացուկ մը կծիկը դրած է դա- տարանի դահլիճէն։ Ս'եր լընթեր- ցողներն արդէն կը յիշեն, մենք

այդ հաստատոր խաչագողը հրա- պարակաւ ամբաստանեցինք, ազ- գային գոյքերու խաչագողութեան համար. բայց տոնկա մեզի դա- տարան չտուաւ։ Ս'ենք զինքն ան- գամ մ'ալ հրապարակաւ կամբաս- տանենք, մօտ 25,000 ֆրանք ար- ժէք ունեցող, ազգային գոյքերու խաչագողութեան համար. կը հը- րաւիրենք զինքը որ մեզի գաւառ- րան տալ, որ մենք ալ փոստերով հաստատենք ամբաստանութեան ճշգրտութիւնը։

«Եթէ այս օրերս մեզ գաւառ- րան չը յանձնէ, մենք զինքը դա- տարան տալով, պիտի հաստատենք իր խաչագողութիւնը, որ հայ ազ- գն ալ տեսնայ թէ ինչ գաւազներ ունի։ հիմա Առաքել Ալթըրբարմա- քեան վաճառքը գտնուի։ Կաշա- րած է հայկական թերթ մը, որ զինքն պաշտպանէ, բայց այդ բա- նը իրեն շահաբեր չպիտի ըլլայ։»

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Պատիւ ունիմք ծանուցանել արգոյ Հայ հասարակութեան թէ, երկուսն Ու- բախում ընկերութիւնը ապրիլի մէկէն սկսած է իր բաժնեգրները եւ մասնա- ւոր նուէրները դանձել եւ ընդունել։

Ուստի հրապարակաւ կը յայտարա- րեմք եւ լիալոյս եմք որ թէ տեղւոյս եւ թէ արտասահմանի ընդհ. հայու- թիւնը չպիտի զլանան իրենց նիւթա- կան եւ բարոյական աջակցութիւնը եւ օգնութիւնը. որովհետեւ սոյն պէտքը արդի ժամանակուան անհրաժեշտ եւ վսեմերուն էն կարեւորագոյնն է. սոյն որբիկներն են որ պիտի կազմեն ապա- գայ հայութեան հաստատուն կուռքը։

Մնամք յարգանքօք

Ի դիմաց գործ. ժողովոյ երկուսն որբախում ընկերութեան «Վաս- պուրական»ի։

Ատենադպիր վասն Ատենապետի

Յ. Կ. Ճանկիրեան Յովսէփ Բարսաւեան Կնիք

Հասցէ

Յ. Կ. Ճանկիրեան (՝)

(Պուլիարիա) ՎԱՍՆԱ

Յ. Գ. Ընկերութեան պաշտօնական կնիքը չի կրող ընկալագիրներու վճար- ուած ստանկներու վարչութիւնը պա- տասխանատու չէ։

1900 ապրիլ 17 Վառնա

ԻՐԱՆԻՈՒՆՔԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Հետեւեալ բաժնեգրիւնները ստացանք.	
Տիարք	
Մ. Կարապետեան Սերպիկ	9
Տօքթ. Ռինասեան Օսմ. Բաղար	12
Ճ. Լեւոնեան Եէնիշէյի	7
Ա. Փափագեան Սիլիարէ	12
Ենթապայ Կարապետօ	6
Մ. Տ. Ֆիլիպէ	12
Պ. Գույումճեան գիւղը	12
Հ. Թիւթիւնճեան Ռուսմուք	6
Արթ. Տ. Յովակիմ Տօպրիշ	6
Բ. Չամպաքեան Եէնիճէ	8
—Տ. Գ. Թիւթիւնճեան Ֆիլիպէ.—	
Նէտաէն 50 օրինակ ծրարով մը Ձեր հասցէին զրկուած է։	
—Ը. Հ. Էօփէլ Ամբրիկա. հինգ օրի նակ Նէտա զրկուած է Ձերի։	
—Տ. Ա. Գ. Դաղուին Ձեր թերթը կը զրկուի ո եւ է պարտք չունիք մե- զի։	

(՝) Պէտք է աւելցնել նաեւ ընկերու- թեան վերաբերիւն։

ՆՈՐ ՀՐԵՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԷՏԱ.
ԿԱՍ
(ՄԱՄԻՍ ՊԱՏՄԱԾԸ)

Հռչակաւոր պուկար գրագէտ և հայրենասէր Լիւպէն Գարապէլօզի այս փոքրիկ գործը Նէտա անուն առեւանգուած աղջկան մը սրտա- յոյզ պատմութեանը հետ ճշգրիտ և յստակ կերպով կը նկարագրէ Պուլկարիոյ ազատութենէն առաջ, թուրք Տէրիպաշիներու վայրագու- թեանց աստիճանները և պուկար ժողովուրդին այն ատենուան սո- վորութիւնները, վարքը ու բար- քը։ Ընթերցողը քանի մը ժամ- րու զոհողութիւնով կարող կ'ըլլայ Պուլկար աղջին թուրք տիրապե- տութեան տակ ունեցած անհաս- դուրսի վիճակը որոշ կերպով հասկնալ և միեւնոյն ատեն Նէտաի պատմութեամբ տեսնել թէ՛ ան- սիրտ բռնաւորներու ծայրայեղ ճշմարիտ տակ ընկճուած, բայց վրէժխնդրութեամբ վառուած ըստ- րուկ աղջիկ մը իսկ ինչպէս կա- լող կ'ըլլայ հսկայ ու զինուած բռնաւոր մը խոյստողելու։

Վերջապէս ամբողջ Պուլկար աղջէն շատ յարգուած Լիւպէն Գարապէլօզի այս գործը կարժէ որ ամեն հայ կարդայ։

Գինը միայն 50 սանդիւմ է. կը ծա- խուի առ այժմ միայն «Իրաւուն- ք»ի խմբագրատունը։

Ուրիշ քաղաքներէ և արտասահ- մանէ գնել ուղղորներ 55 սանդիւմի նամակագրոյժ զրկելու են։

ԼՐԱՔԱՂ

Հանգուցեալ Սարգիս Սրբ-ե- պիսկոպոս Զաւառանցի ասկէ տա- սըն և եօթը տարի առաջ, բարե- գործական և կրթական նպատակով կտակած 25,000 բուպիւն, որ 125 տարի շահագործուելով 12 միլիոն լուրիի հասնելէ վերջը իր նպա- տակին պիտի ծառայէ, այժմ այդ գումարը որ կը գտնուի Պետական Գանձարանը, 78,885 բուպիւնի հա- սեր է։

—Գաւառային կողոպտուած կարգ մը եկեղեցիներուն Պատրի- արքարանէ եկեղեցական զգեստներ և անօթներ զրկուած են։

—Աչքեան Պատրիարքի՝ ի նը- պաստ Արմաշի վանքին ըրած 500 ոսկիի կտակը ջնջելու համար իշ- եալին ժառանգորդներուն կողմէ Պոլսոյ Շէրի դատարանը դիմուած ըլլալով, անցեալ չորեքշաբթի եր- կու կողմէ հրաւեր ստացած են ներկայանալ դատարան։

—Վանի Հայ-Հռոմէականաց ա- ռաջնորդը Հ. Անտոն վարդապետ Ճնտոյան, իր հետ նպաստի բա- ւական կարեւոր գումար մը ունե- նալով վան հասած է։

—Բարիզի Զուգահանգէսին մաս նակցող հայերէն պատկերհանու-

թեան ճիւղին մէջ մասնաւոր իշտ- տակութեան արժանի կ'ըլլան Տ. Տ. Արսէն Շապանեան և Էտկար Շահին։ Ասոնց առաջինը ի տես դրած է մեծ ծովանկար մը, որ Արուեստահանդէսի գեղարուեստա- կան սրահին մէջ ամենէն աւելի ուշադրութիւն գրաւող աշխատու- թիւնը եղած է։ Իսկ երկրորդը, 6 հատ զանազան տեսարաններ ներկայացնող նկարներ ցուցադր- ած է, որոնք ալ նոյնպէս գեղա- րուեստական սրահին մէջ առաջին տեղը բռնած են։

—Ս. Հայրապետը Զատիկի տօնը թիֆլիս անցուց։ Իրեն այ- ցելած են Կովկասի փոխ կառա- վարիչը, Նահանգապետը, զինու- րական հրամանատարը և վրաց էկզարքը։

—Պուրքէշի ճոխ պանդոկներէ միոյն մէջ ճոխութեամբ ապրող Յովհաննէս Մէհրիեան անուն հա- յազգի երիտասարդ մը անձնաւ- պան եղած է։ Յիշեալը որ դուր- սէն եկած էր վերջերս, Ռուսա- նուհոյ մը սիրահարուելով անոր հետ անցուցած շաւլ կեանքին հետեւանք իր ամբողջ ունեցածը կորսնցնելով հարկադրուել է իր կեանքին վերջ մը տալու։

—Անցեալ տարի քաղաքիս մօ- տը հաստատուած մանածի գործա- րանը լուսաւորող Ելեքտրա-Տի- նաւօ մեքենան մօտերս խանգար- ուած ըլլալով. տեղւոյս բոլոր վար պետներն ու մասնագէտները ինչ- պէս նաեւ Պուլկարական Նաւէժտաւ շոգինաւին մեքենագետ երկրաչափ վարպետը, երկար ջանքերէ և փոր ձերէ յետոյ անյաջող գտնուեցան աւրուած այդ նուրբ գործը շտկել աշխատէ որ գործարանի վերատե- սուչը լուսահատած նոր մը ապրու- պրերու հարկին մէջ կը գտնու- էր. ինչ որ որ երկար ժամանա- կի եւ մեծ ծախքի մ'ալ կը կա- րօտէր։

Բայց բարեբաղդարար կրկին հայ արուեստագետ մը ահագին դժուա- լութիւնէ մը ազատեց այդ մեծ գործարանը. ուրկից քանի մը ա- միսներ առաջ հայ գործաւորները արտաքուտէն էին տեղացի գու- հիկ գաւառական պահանջով։

Յիշեալ արուեստագէտը Պոլսոյ գաղթականներէն երիտասարդ մըն է վ. Ս'կրտիչ անունով. որ քա- ղաքիս մէջ Տ. Յովսէփ Բարսաւ- եանի ծանօթ վաճառատան մէկ կողմը համեստօրէն ժամագործու- թեամբ կ'ըրարէ։ Այս երիտասար- քը գնահատելի ճարտարութեամբ յաջողած է մէկ քանի օրուան մէջ նոյն մեքենան, որ սերիշ վարպետ- ներու փորձերուն ենթարկուելով ալ աւելի խանգարուած էր, շըտ- կել և առաջուան պէս բանեցնել. և իր վարձքը ստանալէ զատ գոր- ծարանին Անգլիացի տնօրէնին մաս- նաւոր շնորհակալութեանը ու շը- նորհաւորութեանը արժանացած է։

ՏԱԽԻԼԻՅԵ

Տէգերան իտէն պազը շայնաթա նազարէն Պուկար հիւքիւմէթի ըստ ֆապրիգարընա 150,000 սօն սիւթէմտէ միւքերրէր աթէշի թիւֆէնկ իլէ 10 միլիոն ֆիշէնք սըփարըշ իթմիշ տիր :

—Ս. Բէթէրսպուրկտան Բօշքա կազէթարնա վերիլէն պիր մալիւ- մաթա նազարէն ըստ սերայը իմ- բէրաթօրիսինտէ թերպիլէ օլմագ իւզէրէ վէլի ահա Բուէնա Պօրիս իսթէնմիշ տիր : Ֆագաթ բէտէրի Բուէնա Ֆէրտինանտ հազրէթլէրի մախտուլըն կէօնտէրիլմէսի ի- չիւն թէրէտտիւտտէ իմիշ :

—Ֆէլս. Բուէնա հազրէթլէրի պու տէֆա Ապազիտան կէշէր ի- քէն Ռօմանիա գրալ վէ գրալիշա- սընը զիյարէթ իթմիշ տիր :

—Պուկարիանըն պազը շէհիլլէ- րինտէ հիւք ֆէրմա օլան գըթլըգ սէպէպինտէն աճ գալարագ էօլէն- լէր պուլընմագտա օլուպ : հաթտա Օսման-Բազարընտա տէօրթ քիշի նաֆագասըզլըգտան թէլէֆ օլ- տուզլարընը ճէրիտէլէրտէ կէօրիւն միշ տիր :

—Կէշէն հաթթալարտա Ֆիլիպէ տէ եաղան շիտտէթլի եաղմուրար ճիվար էքիլէրինի պիր գըսմընը զայ իթմիշ տիր :

—Չարըն մախտուսի տալէթի իւզէրինէ Պուկար հարպիլէ նա- զըրը Միրալայ Մ. Բափրիքով Չա տիկ եօրթուլարընը Մոսքուտա կէշիւմիշ տիր :

ԹԻԻՐԲԻԱ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ

Սթանպուլտան վերիլէն պիր թէ- լէկրաֆա նազարէն Պէրուլ-Շամ շըմէնտըֆէրլէրի վէ Սուրիտաա շըմէնտըֆէր եափմագ իմթիյալը պիր Ֆրանսըզ գուժանիասը թա- րաֆնտան իսթէնիլմիշ օլմաղլէ իշ- պու մէսէլէ Եըլտըզտա թէտգիգ օլընմագտա իմիշ :

—Էրմէնի գըրկընլարը Էսնասըն- տա միւթազալըր օլան Ամերիկա թէպասընըն զարար ու զիյան- լարը եազընլարտա թէսվիլէ օլըն- մագ իսէ Սթանպուլ Ամերիկա էլ- չիսի հիւքիւմէթի թարաֆընտան րէսմէն կէրի չաղըրըլաճագ իմիշ :

—Աճէմ Շահըն Էվրօրտտան տէօնիւշինտէ Սթանպուլ տալի օղըրաճագը սէօլլէնմէկտէ տիր :

—Ասիլէն վանտա հիւքիւմէ- թին զուլընտան գուրթուլմագ իշիւն իսլամըղը գապուլ իտէն տէօրթ իւզ էրմէնիլէրէ իանէ օլ- մագ իւզէրէ Սուլթան թարաֆըն- տան 5000 լիւրա կէօնտէրիլմիշ օլ- տուզընը պազը կազէթալարտա օ- գուլմուշ տըր :

—Թէքրար պու կիւնլէրտէ թիւրք մէմուրլարընտան բէք չօք քիշի տէրտէսթ վէ հապս օլընմըշար :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻՅԵ

Ասիաի մէքէղիտէ եափըմըշ վէ եափըլաճագ շըմէնտըֆէրլէրի Հինտիստան տէմիր հօլլարը իլէ պիրլէշտիւմէք իշիւն թէշքիլ օլը- նան ըստ գօմիսիօնր ֆիքըր մէգ- քիւր իշիւն էլտէ պուլուլան բլան- լարը թէտգիգտէն սօնրա բարօր- թօսընը Չարա թագտիմ իթմիշ տիր :

—Ասիլէն ըստ հիւքիւմէթի Չարըն էմրի իւզէրինէ պուլմա սէնէլէրտէն պէրու սահիպ օլտուզ- լարը իմթիյալարը էլլէրինտէն ճէպրէն ալընան Ֆիլիանտիլարը բէնտի էվլէրինի, էվազլարընը ա- քարաթ ու արազիլէրինի իւզ իւս թիւն պրագարագ քիւլլիլէթլէ հիճ րէթ իթմէկտէ իմիշլէր :

—Էրմէնի միլլէթինէ կէօսթէր- տիկի հիւանի թէվէճհիւհի իլէ Մ. Կլաւտադան վէ Տիւք Ուէսթմի- նիսթի գատար մէշհուր Տիւք Ար- կայի վէֆաթը Լօնտրատան վերի- լէն թէլէկրաֆալարտան անլաշըմըշ տըր :

—Էվրօրա կազէթալարընտան տիլիլէն ալընան մալիւմաթլարա նազարէն Հինտիստան հուտուտը իւզէրինտէ պուլընան Աֆրիտիլէր ինկիլիլլէրէ գարըն ըսեան իթմիշ լէր : Շիմտիլէ գատար հիւքիւմէթ թարաֆընտան օլընան զայրէթ պէ հուտէ գալըն օլուպ ըսեան կիթ- տիքճէ պէօլլաճէտէ իմիշ :

—Քէօլիլէ Չալթուշ կազէ- թալարըն պէյանընա նազարէն ըստ սիւ Չին սուլարընտա հարպ սէ- ֆինէլէրի թօփլաւագտա տըր : հաթթա պու կիւնլէրտէ Պալթիլ վէ Գալա տէնիլ հարպ սէ- Գիւնլէրի Բօրթ Արթիւրէ կիթմէք իւզէրէ հօլա չըգըրշար : Ալմանիա իսէ Նափազաֆիտէ էփէիճէ տա- քէր հազըրլարըն օլուպ, րէսմի մահալլէրտէքի րիվայիլթէ նազա- րէն ըստ Բէքիւն (Չին փալթալ- թը) էյալլէթինի զապթ իթմիկի սըրատա Ալմանիա տալի տիկէր պիր թարաֆտան Չին թօփրաղը- նա կիրէճէք իմիշ :

—Ռօմտտան (Իթալիա փայ- թալթը) վերիլէն պիր թէլէկրա- ֆա նազարէն, Անտի շէհրինտէ պէօլլաք պիր անարշիւթ հիլլէ- թի քէշֆ օլընմըշ տըր : Թէվգըրֆ օլընան եէտի քիշինի իւզէրին- տէն ֆրանսըզմա պէյաննալէր պուլընմըշ :

—Հինտիստան գըթլըղընա իա- նէ օլմագ իւզէրէ ինկիլթէրտաա պու կիւնէ Կատար թօփլանան իա նէլէր հազընտայ պիր ինկիլիլ կազէթալարըն պահս իլէ, հալընըզ պու սէնէ ինկիլիլ հիւքիւմէթի- նին Հինտիստանտան 16 միլիօն ինկիլիլ լիւրա չէքմիշ օլտըղընը պէյան իթմիշ տիր :

—Լօնտրա կազէթալարընը պէ- յանընա նազարէն Ռուսիա Սիւմ քէօրֆէլինտէն պիր եէր զապթ իթմէք իւզէրէ պուլուլուպ, շայէտ

պուլուլան տօլայը Սիւմ հիւքիւմէ- թի իլէ պիր մէսէլէ պուհուր իտէր իսէ, Ռուսիա Ֆրանսա իլէ ուլու- չուպ Մալաքթալա եազըն սայիր պիր տաա ետը զապթընա ալաճագ իմիշ :

—Սօն կիւնլէրտէ ալընան հափա տիպէրէ նազարէն Մաճառիստան- տա աճէլլէր ֆէվգէլաւտէ սէֆիլ վէ հէման աճ պիր հալտէ պուլըն- մագտա իմիշլէր : պուլըն իշիւն Բէշթալա պէօլլաք միթիլլէր թէշքիլ օլընուպ պու սէֆալէթ ու աճըղըն էօնիւնիլ պիր ան էվլլէլ ալընալարընը հիւքիւմէթտէն թա- լէպ իթմիշլէր :

—Հինտիստան գըթլըղըն հազ- քընտա նէշը օլընան րէսմի իլան- նալէլէրտէն անլաշըլարընա նա- զարէն, ինսանլարտան մատա հայ վանաթըն քըսմը քիւլլիլիսի եիլէ- ճէք պուլաւաւաղընտան թէլէֆ օլ- մուշար :

—Պազը Էճնէպի կազէթալարըն պէյանընա նազարէն Ռուս մէմուլ- լար հաֆիլէն Մաքէտոնիա, Պուլ- կարիա վէ լիւրպիտաա տօլաշուպ Էհալի թէշֆիլ իթմէքտէ իմիշ- լէր : Հաթթա Պալթուտա պու կիւնլէրտէ աշիքեարէ կէօրիւնէն գարընըլար Ռուսիանըն թէլէ- սիրի իլէ իլէրի կէլտիկին- տէն տօլայը Աստրիա իմբէրաթօ- րը Պէսլինէ կիտուպ Ալման իմ- բէրաթօրը իլէ կէօրիւմէկէ մէճ- պուր օլմուշ իմիշ :

ՍՈՒՀԱՐԵՊԵ

Ճէնուպի Աֆրիգա մուհարէպէ- սի հազընտա պու կիւնէ գատար ալընան հափաթիւլէրէ նազարէն, պազը ուֆագ մուհարէպէլէրտէն վէ ուրուշմազլարտան մատաա հա- լա շայնանը Էհէմմիլէթ պիր հա- րաթէթ վուգու պուլմալըն տըր :

Պօէրլէր Պըշմանըսօրը պօշալ- տուպ կէրի չիքիլմիշլէր տիր :

—Պուլտան էվլլէ Պէօմֆօն- թէյն եազընլարընտա պուլընտան պէնտլէրինի Պօէրլէր թարա- ֆընտան զապթ օլընմըշ օլտըղընը պիլտիլիլմիշ իտի : շիմտի իսէ ա- լընան եէնի հափաթիւլէրէ նազա- զարէն Ժէնէրալ Բօլ Գարիւ մէգ- քիւր սու պէնտլէրի Պօէրլէրտէն կէրի ալապիլմիշ տիր :

—Թէքրար Ժէնէրալ Սթէֆէն- սըն Բապիտէքրալաքի Պօէր իս- թիքեմալըն զապթ իթմիշ տիր :

—Եէնիտէն 1050 Պօէր էսիր- լէրի Սէնդ-Էլէն առտալընա սիւր- կիւն օլընմըշար տըր :

—Լօրտ Ռօպէրթսըն Պէօմֆօն- թէյնտէն Լօնտրայա վերտիկի պիր թէլէկրաֆա Ժէնէրալ Գարիւնին Լիւիքթըր զապթ վէ Պօէրլէրի կէ- րի սիւրտիկինի պիլտիլմիշ տիր :

ՅԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդ մէջ Ֆրանսայի, Տալիսա- տանի, Եգիպտոսի, Պարսկաստա- նի, Պուրկարիոյ եւ Ռուսիայի,

G. & M. Madtheossian freres
8 Rue du Croissant
PARIS

Թանձն կառնուլը կատարիլ զգա- տիկնաց, ըմպիւնաց, ուտեստի եւ այլ ամէն տեսակ պիտոյից յանձնարարու- թիւնք, մինչեւ մէկ ֆրանք արժողու- թիւմը, հարսանեկան օժիտի համար ի- րեղէններ, ինչպէս նաեւ զիւղաւաճա- ներու (droguistes), բօշիկներու եւ այլ արհեստաւորաց վերաբերեալ վիճա- բուժական եւ գիտական գործիքներ, զէպօրէք եւ գրեանք Բարիկի ամէնա- առաջնակարգ վաճառատուններէ, հա- տատու թիւններէ կամ գործարաններէ գնելով, իրենց նշանակեալ իսկապէս գնելով կուգարկենք contre rembour- sement եւ կամ արժէքը ուրիշ ու եւ յարմար եղանակով դանձնելով :

Մետաքսեղէն, բրդեղէն, բամպակ- ղէն եւ այլ Ֆրանսական ու լուրջիւ- կան նորաձեւութեանց վերաբերեալ ա- մէն կարգի արտադրութենէ փոքր թէ մեծ վաճառատանց եւ մասնաւորաց հաշտոյն կատարեալ ձեռնհասութեամբ գնուցնել կը կատարենք փոքրաքանակ թէ մեծաքանակ եւ ուղղակի ֆապրի- քաներէ, ամէն տեսակ գունաւոր թէ ճերմակ աղամոնղներու եւ մարգրիտ- ներու գնուցնել եւ վաճառուցնել կը կատարեմք երաշխաւորեալ ապահով- գոյն միջոցներով : Ամէն տեսակ տեղ- կու թիւններ կը հազարդեմք միշտ ըս- տոյց աղբիւրներէ քաղելով : Կրտսեմ- նեմք այլ ընդ ալըն նամակներ իւ- թանապու թիւնք, տոնելիքներու, կա- լուածոց եւ փոխանակարոյ դանձն- զէ կը կատարենք առեւտրական ու օ- ղսնաւորական շրջանակների վերաբե- րեալ ամէն տեսակ գործողութիւններ :

Յառաջիկայ 1900ի Արուստանիլէ- սը (exposition) այցելիլ ֆապրաքոյց ինչպէս նաեւ ուսանողաց եւ այլ ամէն դասակարգի ուղեւորաց ամէն օգուտ- Էտ տեղեկութիւններ կը հազարդեմք եւ զիւրութիւններ կրնայինք : ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱՆ ՈՒՂԱՄՍՈՒԹԻՒՆ ԽԻՍՏ ՀԱՄԵՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ Կ. եւ Մ. Մառքէնուեան եղբայր

ԱՌԻԹԵՆ ՕԳՏՈՒԵԾԻՔ

Հայերենէ Պուկարիլէն սորվե- լու համար քերականութիւնը որ ապէս առաջ 4 լէվի կը ծախուէր, այժմ գինը մէկ ու կէս լէվի իլաճ է եւ սպառելու ալ մօտ :

Դիմել Ա. Չարպահանեան գրա- տուն :

ՊԱՏՈՒՀԱՆԻՆ ՄՈՒՐԶԱՆ

ՇԵՂԵԱՎՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՆԳ. ՏԻՊՈԳՐԱՆ ՄԱՆԱԳԱՆԱ

Նոր լոյս տեսած այս թատրի- գութիւնը ստացած ենք : Գին 1 ֆրանք : Կեդրոնատեղիէ է Օնիկ Բարսիզեան Արեւիկան տպարան :

Отговорникъ Н. Драгушевъ